

ČESKÉ CECHOVNÍ NORMY

Potravinářská komora České republiky a Česká technologická platforma pro potraviny spravuje od roku 2015 systém českých cechovních norem pro kvalitní potraviny. V roce 2017 byl tento systém zařazen na seznam dobrovolných národních značek kvality, přesněji dobrovolný systém certifikace zemědělských produktů v souladu s požadavky Sdělení Komise – Obecné zásady osvědčených postupů EU k dobrovolným systémům certifikace pro zemědělské produkty a potraviny (2010/C 341/04)

Systém českých cechovních norem je odpovědí výrobců potravin a nápojů na dlouhodobé připomínky odborné i spotřebitelské veřejnosti k neexistenci standardů kvality. Po zrušení závaznosti československých státních norem vzniklo faktické legislativní vakuum, které bylo kompenzováno legislativou po roce 1997 jen z části. Systém českých cechovních norem nabízí řešení, které jednoznačně definuje kvalitativní požadavky pro široké portfolio potravin a usnadní tak orientaci spotřebitele a partnerů v dodavatelsko-odběratelském vztahu.

Česká cechovní norma má být základní normou, která stanoví kvalitativní parametry potravin, pro níž byla zpracována a z níž vyplývají nadstandardní parametry, kterými se daná potravina liší od jiných srovnatelných potravin uváděných na trh. Systém částečně vychází z původního systému ČSN a ON a pro jednotlivé potraviny definuje konkrétní povolené výrobní postupy a kvalitativní znaky, které jsou kontrolovatelné. Hlavním cílem této aktivity je zachovat tradiční pohled na výrobu a zpracování potravin. Zároveň však tento koncept nemá vyloučit rozumné inovace, které vedou k zachování dobré výživové hodnoty nebo zlepšení bezpečnosti potravin. Několikastupňový a nezávislý systém tvorby norem, do kterého vstupují jak výrobci a zpracovatelé tak dozorové orgány a akademičtí pracovníci, garantuje, že ve

jménu inovací nedochází ke zhoršení kvality a tradičního způsobu vnímání jednotlivých potravin a výrobních technologií. Vzhledem ke skutečnosti, že jsou pro jednotlivé výrobky jednoznačně definované kvalitativní znaky a výrobní postupy, je vytvořený prostor pro dozorové orgány (Státní veterinární správa a Státní zemědělská a potravinářská inspekce), které tak mohou provádět kontrolu dodržování pravidel.

České cechovní normy definují povinné složky, přípustné a nepřípustné složky, minimální obsahy klíčových složek, výrobní postupy a kontrolovatelné znaky hotových výrobků včetně postupů pro kontrolu.

Příklady nadstandardních parametrů:

MASNÉ VÝROBKY: Vyšší obsah masa, nižší obsah tuku, vyšší obsah čistých svalových bílkovin, zákaz použití zvýrazňovačů chuti, zákaz použití strojně odděleného masa, omezení přídatných látek

MLÉČNÉ VÝROBKY: u sýrů – minimální doba zrání, omezení a zákaz přídatných látek, jako surovina je použito mléko odpovídající ČCN na syrové kravské mléko; zákaz použití některých přídatných látek; u jogurtů – podmínka použití obou mikroorganismů jogurtových kultur v určeném poměru; u ochucených ovocných jogurtů – minimální podíl ovocné složky; u tradičního pomazánkového – při použití ochucující složky šunka lze použít pouze šunku nejvyšší jakosti nebo šunku výběrovou.

PEKAŘSKÉ VÝROBKY: omezení nebo zákaz přídatných látek, vyšší obsah žitné mouky u žitno-pšeničných výrobků, vyšší obsah jiných obilovin než pšenice a žita, luštěnin nebo olejnin u vícerznných výrobků než udává legislativa, preference kvasů a omládku; využívání zápar, zavářek a měkčených zrn;

LAHŮDKÁŘSKÉ VÝROBKY: zákaz použití barviv, sladidel s výjimkou cukru, zákaz použití méně hodnotných (palmových, kokosových tuků, částečně ztužených tuků); definovaná množství hlavních složek.

ČOKOLÁDY: vyšší obsah celkové kakaové sušiny, kakaového másla, mléčného tuku než udává legislativa; omezení použití jiných rostlinných a živočišných tuků; zákaz použití jiných aromat než přírodních.

RYBY A VÝROBKY Z NICH:

SLADKOVODNÍ RYBY Odchov ryb probíhá v polointenzivních podmínkách rybníčního prostředí nebo v akvakultuře na území České republiky

MOŘSKÉ RYBY: celkový podíl 100 % ryby; seafrozen kvalita, minimálně zabaleno v České republice; nepřipustné složky: jedlá sůl v obsahu vyšším než je přirozený výskyt, přidaná voda, potravinářská aditiva, mletá rybí svalovina. V případě filet se nepřipouští skládané, či formované filety. Nepřipouští se surovina splňující definici „ze spojovaných kousků rybího masa“.

KEČUPY - vyšší podíl sušiny vnesené rajčatovou surovinou ve srovnání s podílem daným legislativou pro kečupy „Extra“, „Prima“ nebo „Speciál“.

ČESKÝ MODRÝ MÁK, ČESKÝ MODRÝ MÁK MLETÝ –povinnou složkou jsou semena jednoleté formy máku setého modrosemenného (*Papaver somniferum L.*), olejného typu, získávaná z potravinářských odrůd registrovaných v ČR (aktuálně zapsaných ve Státní odrůdové knize), a navíc se týká odrůd Major, Opal, Gerlach, Orfeus, které nejsou vyjmenované ve Státní odrůdové knize. V nadstandardu je uvedena produkce v ČR a zákaz použití farmaceutického máku.

ZVĚŘINA – vyjmenované partie masa, podmínky technologického zpracování, podrobné nadstandardní parametry např.: vstupující surovina je doprovázena „lístkem o původu zvěře“. To zajišťuje, že zvěřina bylo ulovena na území ČR. Ulovený kus musí být označen nesnímatelnou plombou a číslo plomby musí být uvedeno na doprovázejícím lístku o původu zvěře. Plomba je po zpracování uloveného těla uchovávána nejméně jeden rok po skončení údržnosti, tj. po uplynutí data spotřeby/minimální trvanlivosti výrobku. Maso je nabízeno pouze v kuchyňské úpravě s tukovým krytím do výše 1 mm přípustného do 15 % plochy.

Maso z kusů střelených na měkko nesmí být použito.

VIZOVICKÉ SLIVOVICE – Slivovicový destilát pravý vyrobený ze švestek vypěstovaných v mikroregionu „Vizovicko“; nepřipustné složky: líh rafinovaný zemědělského původu, barviva a aroma

BALENÉ VODY, KROMĚ PŘÍRODNÍCH MINERÁLNÍCH VOD – nadstandardní parametry: obsahu sodíku nepřekračující limit 20 mg/l; balená voda je vyráběna z podzemního zdroje vody; voda je pojmenována podle zdroje a tento název musí být 1,5x větší než jakýkoliv další text na etiketě, musí být na první pohled výrazný a jasně čitelný. Výrobce musí mít zavedený certifikovaný HACCP a potvrzený certifikací v rámci vyšších standardů jako IFS, BRS, ISO 22000, FSSC 22000 apod.

Přehled výrobců používajících logo „Vyrobeno podle České cechovní normy“ (prosinec 2022)

komodita	výrobce	
Mléko a mléčné výrobky	AGROMER s.r.o.	Mlékárna Olešnice RMD
	Agro Podlesí, a.s.	Mlékárna Pragolaktos, a.s.
	BOHEMILK, a.s.	Mlékárna Stříbro s. r. o.
	Danone a.s.	Mlékárna Žirovnice, spol. s r.o.
	Ekomilk a.s.	Moravia Lacto a.s.
	Eligo a.s., odštěpný závod Kolín	NET PLASY, spol. s r.o.
	Eligo a.s., odštěpný závod Brno	NIVA, s.r.o.
	Farma Bláto, s.r.o.	OLMA, a.s.
	Hollandia Karlovy Vary, s.r.o.	Pavel Sotona
	Choceňská mlékárna s.r.o.	POLABSKÉ MLÉKÁRNY a.s.
	Jaroměřická mlékárna, a.s.	Selekta Pacov, a.s.
	Lactalis CZ, s.r.o.	Simabelle s.r.o.
	Laksyma, a.s.	Sir Bohemia, s.r.o., farma Babina
	Kralovická zemědělská a.s.	TANY, spol. s r.o.
	KORA produkt, s.r.o.	ZEA Rychnovsko a.s.
	MADETA a.s.	Zemědělské obchodní družstvo Kolný
	Martin Kyrál	Zemědělské družstvo Černovice u Tábora
	Mlékárna Čejeticky, spol. s r.o.	Zemědělsko-obchodní družstvo Žichlínek
	Mlékárna Hlinsko, a.s.	

Přehled výrobců používajících logo „Vyrobeno podle České cechovní normy“ (prosinec 2022)

komodita	výrobce	
Maso a masné výrobky	AGRO – Měřín, obchodní společnost s.r.o.	Maso Jičín s.r.o.
	Agrofyto, spol. s r.o.	Masoma Klemensová, s.r.o.
	ALIMPEX-MASO, s.r.o.	MASO WEST s.r.o.
	Andrea Bočanová	MASOEKO s.r.o.
	ANTONI CZ s.r.o.	Maso-závod Hovorany, spol. s r.o.
	Beskydské uzeniny, a.s.	Matagro s.r.o.
	BIVJOJ a.s.	Mgr. Pavel Tlapák
	Blanka Kloudová - řeznictví uzenářství	Mgr. Petra Strnad
	Družstvo Džbány	Miroslav Hrtús
	Družstevní jatka Sádek, družstvo	MP Krásno, a.s.
	Farma Benátky s.r.o.	Náhlík a Náhlík, s.r.o.
	Fox Meadows.r.o.	PEJSKAR a spol. s r.o.
	Gril servis s.r.o.	Ponnath ŘEZNIČTÍ MISTŘI, s.r.o.
	CHOVSERVIS, a.s.	PRANTL Masný průmysl s.r.o.
	Jan Landa	RAVY CZ a.s.
	Jaromír Dvořák	Růžena Hejná
	Jatka Šebkovic, s.r.o.	Řeznictví H+H, s.r.o.
	Jaroslav Zajíček	ŘEZNICTVÍ SLOUPNICE s.r.o.
	Jatky Bučovice, s.r.o.	Řeznictví Kunovský s.r.o.
	Jolana Bergmanová	Řeznictví U Chvapilů
	Josef Lukáš	Řeznictví Stejskal s.r.o.
	Kaufland Česká Republika, v.o.s. – Masozávod	Řeznictví Tichý s.r.o.
	Kamil Bronec	Řeznictví a uzenářství Tomáš Lajza
	KSZ s.r.o.	SKALIČAN a.s.
	Josef B E D Ř I C H spol. s r.o.	Statek Netčovice
	KMOTR-Masna Kroměříž, a. s.	Steinhauser, s.r.o.
	Kostecké uzeniny, a.s.	Uzeniny a lahůdky Sláma s.r.o.
	Krahulík - MASOZÁVOD Krahulčí, a.s.	Uzeniny Příbram, a.s
	Krušnohorské uzeniny J + J Radoš, s.r.o.	VÁHALA a spol. s r.o. výroba a prodej masných a lahůdkářských výrobků
	LE & CO - Ing. Jiří Lenc,s.r.o.	VETLABFARM s.r.o.
	Ligurský, s.r.o.	Vsacko Hovězí a.s.
	Liponova AGRO EKO DNL SE	ZEA Rychnovsko a.s.
	Liponova EKO DNL SE	Zemagro, spol. s r.o.
	Loudy s.r.o.	Zemědělská a.s.Krucemburk,akciová společnost
	Lukáš Chvosta	Zemědělsko-obchodní družstvo Žichlínek
	MAJER-ŘEZNICTVÍ A UZENÁŘSTVÍ s.r.o.	Zdeněk Pašek
	MASO UZENINY PÍSEK a.s.	ZVOZD „Horácko“ družstvo
	Maso Brejcha, a.s.	Zvěřina BERBERA s.r.o.

Přehled výrobců používajících logo „Vyrobeno podle České cechovní normy“ (prosinec 2022)

komodita	výrobce	
Drůbeží výrobky	Drůbežářský závod Klatovy, a.s	Vodňanská drůbež, a. s.
	Jmbrojler Vacanovice s.r.o.	Zemědělská a.s. Vysočina
	PROMINENT CZ s.r.o.	
Mlýnské výrobky	ADÉLKA a.s.	MJM agro, a.s.
	MALITAS s.r.o.	
Pekařské výrobky	ADÉLKA a.s.	MELITES, spol. s r.o.
	ADVENI MEDICAL, spol.s r.o.	PAC Hořovice s.r.o.
	BEAS,a.s.	PECUD v.o.d. Žandov
	ENPEKA a.s.	PENAM, a.s.
	Globus ČR, v.o.s.	Pekárna Racek, s.r.o.
	HAVLÍK-OPAL,s.r.o.	Pekárna Srnín s.r.o.
	Ing. Jiří Pekárek	RNDr. Martin Tichý
	JIZERSKÉ PEKÁRNY spol. s r.o.	TESCO Stores ČR a.s.
	NOPEK, a.s.	TYČINKY s.r.o.
Hotové pokrmy	Orkla Foods Česko a Slovensko a.s.	SVOBODA – výroba domácích knedlíků s.r.o
Těstoviny	Ramdam s.r.o.	
Alkoholické nápoje	RUDOLF JELÍNEK, a.s.	
Ryby a výrobky z nich	Bidfood Kralupy s.r.o	Rybářství Chlumec nad Cidlinou,a.s.
	Fjord Bohemia s.r.o.	
Nealkoholické nápoje	Crystalis s.r.o.	ŠUMAVSKÝ PRAMEN, a.s.
	FONTANA WATERCOOLERS, s.r.o	Ovocňák s.r.o.
Lahůdkářské výrobky	ATLANTIK PRODUKT Třešňák s.r.o.	NOVA, a.s.
	BONECO, a.s.	TRŽAN lahůdky s.r.o.
	DELIMAX a.,s	ZÁRUBA FOOD, a.s.
	GASTRO-MENU EXPRESS a.s.	
Vejce a výrobky z nich	AG MAIWALD a.s.	Podnik pro výrobu vajec v Kosičkách, s.r.o.
	ČESKÁ VEJCE, a.s.	PROAGRO Nymburk a.s.
	MAVE Jičín, a.s.	Statek Slapy, družstvo
	OVUS - podnik živočišné výroby, spol s r.o.	
Čokoláda a čokoládové bonbony	Carla spol. s r.o.	
Zpracované ovoce a zelenina	HAMÉ s.r.o.Kunovice	PT servis konzervárna spol. s r.o.
	SAMIR KYSANÉ ZELÍ s.r.o.	

Přehled výrobců používajících logo „Vyrobeno podle České cechovní normy“ (prosinec 2022)

komodita	výrobce	
Olejnatá semena a výrobky z nich	AGRO Jesenice u Prahy a.s.	OLPEJA s.r.o.
	AGRA GROUP, a. s.	Pavel Obrdžálek
	AGRO ZVOLE, a.s.	Petr Kubát
	Agro Odersko, a.s.	Podravka - Lagris, a.s.
	Bronislava Scheidelová	RAKOCHMEL s.r.o.
	Česká zemědělská univerzita v Praze	ROLS Lešany, spol. s r.o.
	ČESKÝ MÁK s. r. o.	RYNAGRO a.s.
	Dvůr Mezholezy	SEEDCLEAN s.r.o.
	DZS Struhařov a.s.	Sibagro spol. s r.o.
	Farma Dřetovice	Statek Domašín a.s.
	Hana Páchová	TROVER s.r.o.
	Ing. Jiří Černý, Ph.D.	Úněšovský statek a.s.
	Ing. Jiří Opekar	UNIAGRIS Pěnčín, a.s.
	Ing. Martin Pilař	Vladimír Pokorný
	IBK TRADE a.s.	VOG, s.r.o.
	Ing. Petr Klečka	VOPOL a.s.
	Ing. Tomáš Kasal	Zemědělská výroba Heřmanský s.r.o.
	IREKS ENZYMA s.r.o.	Zemědělské družstvo Hněvošice
	Jan Král	ZD Klenovice na Hané, družstvo
	Jan Peca	Zemědělské družstvo Netřebice
	Jiří Marek	Zemědělské družstvo Dolní Újezd
	Kateřinská zemědělská a.s.	Zemědělská společnost Komorno, a.s.
	LUPOFYT, s.r.o.	Zemědělská a.s.Krucemburk,akciová společnost
	Miroslav Daňhel s.r.o.	Zemědělská společnost Chrástany s.r.o.
	Natural pack group s.r.o.	Zemědělsko-obchodní družstvo Žichlínek
	Nouza s.r.o.	

Přehled výrobců používajících logo „Vyrobeno podle České cechovní normy“ (prosinec 2022)

komodita	výrobce	
Ovoce, zelenina, brambory	AGRIPROD s.r.o.	JASANKA s.r.o.
	František Král organic s.r.o.	
Škrob	LYCKEBY AMYLEX, a.s.	
Pochutiny	Petr Hobža Snack a.s.	
Krmiva	1. zemědělská a.s. Chorušice akciová společnost	RenoFarma Troubky, a.s.
	AFEED, a.s.	Tekro, spol. s r.o.
	Agrovýkup, a.s.	VKS Pohledstí Dvořáci a.s.
	Cerea, a.s.	Zemědělské zásobování Plzeň a.s.
	DOČES a.s.	ZENAP Trhové Sviny s.r.o.
	FIDES AGRO, spol. s r.o.	Zemědělské služby Dynín, a.s.
	Fremis, a.s.	ZZN Pelhřimov a.s.
	Rabbit Chotýšany a.s.	
Chovatelé	AGROFARM a.s.	LIPRA PORK, a.s.
	ANIMO Žatec, a.s.	Lubská zemědělská, a.s.
	BOHEMIA VITAE Jindřichův Hradec, a.s.	PROAGRO Nymburk a.s.
	CBS – Czech Breeding Services s.r.o.	SELMA a.s.
	INTEGRO a.s.	SPV Pelhřimov, a.s.
	JHYB s.r.o.	Zemědělsko-obchodní družstvo Žichlínek

V roce 2022 proběhla dvě zasedání hodnotící komise. První jednání proběhlo 10. února a druhé 16. listopadu 2022. Na jednání konané dne 10. února byly projednány normy na špaldové mouky a to ve spolupráci se Svazem průmyslových mlýnů ČR. Normy byly doporučeny ke schválení Výkonnou radou PK ČR. Jedná se o normy: špaldová mouka polohrubá, špaldová mouka hladká tmavá, špaldová mouka hladká světlá a špaldová celozrnná mouka jemná. Další projednanou a schválenou normou je norma na bramborové lupínky smažené – ochucené. Na jednání 16. listopadu byly shrnuty aktivity za celý rok:

- v průběhu roku bylo ve spolupráci se Svazem pekařů a cukrářů v ČR, z.s. a Českomoravským svazem mlékárenským upraveno rozdělení legislativy v souladu s platnými komoditními vyhláškami;
- svazy a sekce byly vyzvány k revizím norem – především Sekce lahůdek, která měla provést revizi norem již před rokem – duplicita norem na jeden výrobek a dále Český svaz zpracovatelů masa – zde je potřeba zrevidovat normy na mletá masa, masné polotovary
- na základě společného jednání MZE, SZPI, ÚKZÚZ a PK ČR k otázce falšování špaldových mouk dne 21. 9. 2022 byly upraveny normy na špaldové mouky, kde došlo k odstranění hybridů pšenice špaldy, které byly původně v normě povolené jako povinné složky a dále byly uvedeny v nadstandardu
- byla upravena norma na Pšeničnožitný chléb kvasového typu – přesunuta složka „stabilní kvas“ z přípustných složek do povinných a dále doplněna do přípustných složek složka „bramborové produkty (např. vločky, kaše nebo mouka) – tato úprava byla provedena na základě připomínky společnosti PENAM a konzultace se Svazem pekařů a cukrářů v ČR, z.s.
- průběžně probíhala registrace výrobců krmiv a chovatelů prasat, schvalování společností probíhalo ve spolupráci se Spolkem pro komodity a krmiva, z.s a Svazem chovatelů prasat, z.s. Touto aktivitou dochází ke splnění vertikály pro vepřové výsekové maso. Smlouvy se společnostmi na ČCN pro výsekové vepřové maso budou uzavírány se společnostmi, které odebírají vepřové maso od registrovaných chovatelů a k tomu dojde i u masných výrobků.